

Christian Laffargue

Szeretet az Egyház iránt

Annie Laurent: Főtisztelendő Úr, gyakran lehet azt hallani, hogy az ön által helytelenített változások a Szentlélek ihletése nyomán következtek be. Mit gondoljunk erről?

Christian Laffargue: A Szentlélek nem egy áruházi csomagolóosztály, ahol a különböző árukat díszes papírba, zacskóba, dobozba csomagolják. A megkülönböztetésnek pontos ismérvei léteznek, amelyek segítségével hitelt érdemlően azonosítható: mi van Istentől, mi nincs tőle, vagy mi származik a gonoszlélektől. A liturgikus reformok kigondolói, akik pl. az új liturgiában pünkösöd nyolcadát eltörölték, inkább a rossz szellemre hallgattak, mint a jóra.

A Kinyilatkoztatás (Szentírás és Szent-hagyomány), amely mellett a pápák, a zsinatok és a szentek tanúskodnak, tartalmaz biztos elemeket, amelyek biztonságosan megóvnak akár tanbeli, akár áhítatbeli elferdülések számtalan változatától. Miért vethetnénk a hívek szemére, hogy a gyanús áhítatgyakorlatok sokasága felé fordulnak (magánüzenetek, nem hiteles jelenések)? Másfelől miként vethetnénk szemükre, hogy messze földre is elmennek a sokszázados és gyümölcsözőnek bizonyult népi ájtatosságok kedvéért, melyektől a II. Vatikáni Zsinatot követően jogtalanul megfosztották őket? Ezek: a szentségimádás, a rózsafüzér (A szerző a francia egyházi helyzetről beszél. — *A ford.*), Szűz Mária hónapja, Jézus Szíve hava, első péntek és szombatok, körmenetek (búzaszentelő, Úrnap, Nagyboldogasszony, helyi búcsúk).

Márpedig a forradalom nem a Lélek gyümölcse, mivel az lázadás, szakítás, erőszak, rombolás. Isten útja a kereszt útja. Az ember az önmagáról való megfeledkezés, az alázatosság, az engedelmisség által halad Isten felé, vagy a lelki megtisztulás révén, ami szenvedéssel jár. Az Egyházban a múlt és az ahhoz hűségesen ragaszkodók megvetése és gyűlölete a Sátán művének gyümölcse. Oltárok, templomok lerombolását, liturgikus ruhák, edények, eszközök eladását-elköttyavetyélését magánosoknak, ún. gyűjtőknek, csakis a gonoszlélek sugalmazza. A csúnyság, a középszerűség, a kétértelműség, a lárma, a nyüz-

Christian Laffargue 1948-ban született a franciaországi Auch (Gers) helységben. PR-szakon tanult, majd három évig dolgozott Párizsban. A svájci Écône szemináriumában készült a papságra, Mgr. Marcel Lefebvre szentelte pappá 1979-ben. Amikor Lefebvre érsek 1988-ban szakított Rómával, Laffargue atya néhány társával hűséges maradt a pápához. Jelen volt a Szent Péter Papi Testvérület (Fraternitas Sacerdotalis Sancti Petri — FSSP) alapításánál, majd egyházmegyei pap lett hazájában. Nagy sikerű könyvében (a kérdező Annie Laurent újságíró), melynek címe: *Pour l'amour de l'Église*, vagyis: Az Egyház szerelméért, a liturgia és a hagyomány kérdéskörét tárgyalja. Az epilógus, vagyis záró fejezet összegzi a Tanítóhivatalhoz és a Szentmagyományhoz hűséges pap életének tanulságait.

gés, az áltevékeny aktivizmus mind tőle származik. Az ön kérdésére felelve azokra gondolok, akiken keresztülgázoltak, akiket eltapostak az Egyház iránti hűségük miatt, és azért, mert védelmezni merték azokat a szakrális rítusokat, amelyek nemzedékek sokaságát lelkileg táplálták és megszentelték. A gonoszlélek nem törődik a lelkek javával. Szünet nélkül a hívő népről beszél, de megveti, visszaél bizalmával és romlásba taszítja lelkét. A gonoszlélek rideg, hideg, bőbeszédű, elbizakodott. Maga a gőg. Ez Lucifer *non serviam*-ja („nem szolgállok”). „Olyanok lesztek, mint az istenek, ismervén jót és rosszat” (Gn 3,5). A gonoszlélek három „fehérséget” gyűlöl, amint Don Bosco Szent János álmában megtudta: az Oltáriszentségről, a Boldogságos Szűzről és a pápáról van szó. Ebből a szempontból a lelkek megkülönböztetésének szabályai, ahogy Loyolai Szent Ignác a *Lelkigyakorlatos könyvében* leírja (328–336. pontok), felülmúlhatatlanok.

A.L.: Mégis szünet nélkül arra emlékeztetnek bennünket, hogy Jézus megígérte Egyházának folyamatos jelenlét-segítségét...

Ch.L.: Az biztos, hogy megígérte, de ez a segítség nem automatikus. Föltételezi a tanulékonyssággal, engedelmisséggel járó belső ráhangoltságot (*dispositio*), amely a saját akaratról történő folyamatos lemondással jár, noha az emberi akarat az áteredő bűn következtében ellenállásra és lázadásra hajlamos.

„Nem azoké a mennyek országa, akik azt mondják: «Uram, uram!», hanem azoké, akik megteszik Atyám akaratát, aki a mennyekben van” — mondta Jézus, az igazi tanítványairól szólván (Mt 7,7–21). Márpedig manapság a felelős személyek az Egyházban saját nézőpontjukat kényszerhez folyamodva fogadtatják el, mintha arra a Szentlélek szemük láttára ütötte volna rá isteni pecsétjét. A Szentlélek gyümölcsei, melyek hét ajándékából fakadnak, megvilágosítják az értelmet és megmozgatják az akaratot. Szent Pál ezeket a gyümölcsöket így sorolja fel: „szeretet, öröm, békesség, türelem, jóság, hűség, szerénység” (G 5,22–23).

A.L.: Ezzel azt akarja mondani, hogy Mgr. Lefebvre tanítványai megfosztják magukat a Szentlélek segítségétől?

Ch.L.: Nem csak ők, hanem másik oldalon a progresszívek vagy a „modernisták”, a Szent X. Piusz által vett értelemben. A Krisztus által alapított Egyház hierarchikus felépítése révén az Istentől Péternek és utódainak adott Szentlélek világosságában részesedünk, ami lehetővé teszi a Szentírás értelmezését s a hit misztériumainak egyre elmélyültebb megragadását. Ezt a világosságot, amely megvilágosítja az értelmet, a szeretet különleges kegyelme kíséri, mint a vér, amely ugyanazon test tagjaiban áramlik. Ezt az ismeretet, még ha hűségesen és hitelesen is, de kisajátítani és a főtől, a tekintélytől elfordulni, annyit tesz, mint hogy terméketlenné válik az, amit védelmezni vél a pápai tekintélyt megvető fél. Bárhogyan is gondoljuk, ez maga a gőg. A gőg pedig a kegyelmi életet kioltja. Isten törvényeihez (a parancsolatokhoz) való hűség és azok szigorú megtartása nem elég, „hiszen a betű öl” (2K 3,6). A szigorú törvénytisztelet szeretet és engedelmisség nélkül nem tetszik Istennek (vö. Iz 58).

A másik véglet, egy dogmák, alapelvek, szabályok nélküli, föltételezett hit, amint az tendenciaként jelenleg kirajzolódik, szintén az engedetlenség, következésképpen a gőg egyik formája. Ez a magatartás a megkereszteltet megfosztja attól a kegyelemtől, ami maga az élet. Miként lehetne élet szentségek nélkül, vagy ha a szentségeket az emberek méltatlan állapotban veszik? Mindig az Eucharisziára gondolok, amikor az egész közösség, mindenki áldozik, de senki nem gyón. E gyakran szentségtörő áldozások megkeményítik a szívet —s milyen ellentmondás!— támogatják az ellenkezés lelkületét. Ezért néha meglepő módon a nem gyakorlók tisztességesebbek és szeretetük hitelesebb.

A.L.: A karizmákról ma oly sok szó esik! Nem a Szentlélek gyümölcsei?

Ch.L.: Tanulmányaim a hagyomány keretei között zajlottak, de szellemi habitusom miatt is *a priori* fenntartással vagyok mindazzal szemben, ami ellenőrizhetetlen módon jelentkezik és közvetlenül az apostoli időkre hivatkozik és nem vesz tudomást —mert nem tud vagy nem akar, mint a modernisták— a kétezer éves Hagymányról, tapasztalatról, bölcsességről. Isten szabadon osztogatja ajándékait és természetfölötti kegyelmeit: a test és a lélek csodás gyógyulásai, prófétálás, a lelkek megkülönböztetése (az ars-i plébános, Padre Pio), látomások, magánkinyilatkoztatások, egyebek. De az Egyház hagyománya szerint ezek egészen kivételesek s egyéni küldetések támaszai. Isten a diszkrétciót jobban kedveli a látványosnál.

Vannak, akik mindenben a természetfölöttit látják, isteni jelek között élnek, legalábbis úgy vélik, hogy minden dolgon keresztül Isten cselekszik. Valójában minden Isten színe előtt történik, de nem az ő ránk erőltetett akaratából. Ha nem így lenne, akkor Isten totális uralmat gyakorolna teremtményei fölött. Ezzel pedig fölvetődik az ember szabadságának a kérdése. Bizonyos karizmatikus körök erre mutatnak hajlandóságot. Mások, ellenkezőleg, elutasítják a természetfölöttit, például a „lélek” szót kihagyják a vallási nyelvezetből, tagadják Krisztus csodáit, „jeleknek” tartván azokat. Márpedig a csodák biztosan jelek, de nem minden jel csoda is egyben. A tisztán racionalisták jelszava: mind jobban csökkenteni az isteni jelenléteket és beavatkozást. Ez elvezet oda, hogy az Egyházat csak emberi intézménynek lássák és politikai típusú követeléseket fogalmazzanak meg. „Ma komoly nyomásgyakorlás történik, hogy az Egyház adoptálja a demokráciát mint az értékek értékét” — állapította meg nemrég Louis Brugués domonkos rendi atya egy, papoknak tartott konferenciabeszédében. Márpedig az Egyház más: Krisztus által alapított természetfölötti intézmény.

A.L.: Mit kell gondolni a karizmatikus gyógyító összejöveletekről?

Ch.L.: Ez nagyon bonyolult valami. Az ember tanúja lehet látszólag rendszerben levő megtéréseknek és gyógyulásoknak, mégsem tud elhessegetni valamiféle rossz érzést a ráolvasásszerű lelkiség, a túlradó érzelmesség, tanúságtétel örve alatt a magánélet szégyentelen kitergetése (ami az önelégültséget súrolja) furcsa keverékével szemben, s fölmerül a jogos kétely: tényleg a Lélek vezeti-e, irányítja-e ezeket a megnyilvánulásokat? Ugyanakkor Isten élhet ilyen eszközökkel is.

A ciszterci Thomas Merton bölcs megjegyzésére lehet hivatkozni: „Ha a mi Istent megtapasztalásunk tényleg Istentől származik, a jelek egyike az a bizalmatlanság, amit a másokkal való megosztás gondolata kelthet föl. Beszélni az ajándékról, amiben Ő bennünket részesített, mintha annak megbecstelenítése lenne, engedni, hogy szenny tapadjon a tiszta transzparenciához, amelyben Isten fényessége csillogott.” Erélyesen és közvetlenül lehívni a Lelket, súlyos kockázattal jár. Olyan erők szabadulhatnak el akár egyháziak, akár világiak esetében, amelyek meghaladják képességeiket. Főként veszélyes olyan korban, amikor a sátáni erőkkel szemben nem fordulnak többé a szentelményekhez. Ha élnek is ez utóbbiakkal, nekem elég erőtlennek tűnik. (*A soft exorcismus* kézikönyvére utal Ch. L. — *A ford.*) Így, amikor összehasonlítjuk a liturgikus reform előtti és utáni áldások rítusait, megállapíthatjuk, többé nem keresztelnek harangokat (krizmával történő megkenés), csak megáldják azokat; a szenteltvíz készítésénél többé nem exorcizálják sem a vizet, sem a sót, megelégszenek a víz megáldásával. A liturgikus reformokat kigondolók hittek-e a Sátán létezésében s az Egyháznak juttatott hatalomban, hogy azt eltaszítsa, így védelmezvén a híveket? Sok papot látok, akik nem ismerik ugyan a régi rítusokat, mégis keresik az eldobott eszközöket, hogy a mindennapi valósággal szembe tudjanak nézni. Visszatérve a kérdésére, a kézzátételes összejövetelekre gondolok, amikor a pap csendben marad vagy csak imát rögtönöz. Ez a gyónásokra is érvényes, mert a színtiszta lelki folyamatba, minden rossz szándék nélkül ugyan, de belekeverhet egy érzékelhető, fizikai elemet, ami megtéveszthető lehet.

A naivitás ellentétes az Egyház okosságával, bölcsességével, gyakorlatával. Lehet válogatni az egyháztanítók között, akiket az Egyház elénk állít. Keresztes Szent János minden ilyesfajta kérdésre magisztrális választ ad *A Kármel lépcsője* címet viselő könyvében, a 11. fejezetben. A szent bizonyítja, hogy a léleknek meg kell szabadulnia az összes érzéki vágytól, még a legkisebbektől is, ha el akar jutni az Istennel való egyesüléshez. A lelki kegyelmeket fizikai érintés közvetítené mágneses hullámok mintájára? Meg lehet érteni, hogy a spanyol misztikus egész fejezetet szentelt a lelki falánkságnak és paráznaságnak.

Ugyanakkor igazságtalanság lenne teljesen elvetni azt a mozgalmat, amely valóban részt vesz az Egyház megújulásában, hűséggel a katolikus hit és a római tanítóhivatal iránt. Még ha bizonyos külső „demonstrációk” zavarólag hatnak is (én személy szerint szenvedek a tapsolás zajától és bizonyos daloktól, amelyeket én ütőseknek mondanék), el kell ismerni, hogy a karizmatikus mozgalmak hozták vissza az Oltáriszentség imádását, az egyéni gyónást, a máriás lelkületet, és még sok minden mást. Az újraraházasodott elváltak és a válással küzdő házaspárok irányában tett apostolkodásuk vitathatatlan, úgyszintén az abortusz elleni küzdelmük vagy elkötelezettségük a boldog családi élet érdekében. A Szentháromságról nevezett plébánia Párizsban, Paray-le-Monial szentélye és más egyéb hely a kegyelem, a tevékeny szeretet, a vallási nevelés, az isteni irgalmasság világítótornyai. Szívesen gyóntatok ezen közösségek összejövetelein. Itt tényleg igazoltan megtapasztalható a Szentlélek mű-

ködése. Lassanként a lelkesedéssel és fiatalsággal járó túlkapások eltűnnek. Paul-Josef Cordés könyve rendkívül kiegyensúlyozottan elégtételt szolgáltat a karizmatikus megújulásnak. Nekem a plébániával meglévő kapcsolat létfontosságú. Ratzinger bíboros (a szerző 1999-ben mondja! — *A ford.*) nagyon helyesen fogalmazott: „Meggyőződésem szerint a plébánia a közösségi élet központi színhelye marad. A plébánia és a saját karizmával rendelkező csoportok közötti szoros kapcsolat nélkülözhetetlen, a „mozgalomnak” szüksége van a plébániához fűződő kapcsolatra, hogy ne váljék szektává, a plébániának pedig szüksége van a mozgalmakra, hogy ne dermedjen meg.”

A.L.: Nem jellemző korunkra a mozgalmasság keresése? Talán érzelmi típusú lelkeséggel akarjuk vegyíteni a magányt?

Ch.L.: A magányt, az egyedüllétet csak egy jelenlét képes helyre tenni, egy ismert és szeretett személy jelenléte. Márpedig az, aki képes —egyedül!— létünket, testünket, lelkünket betölteni és eltölteni jelenlétével, az a mi Urunk, Jézus Krisztus, aki Misztikus Testében, az Egyházban és a szentségekben jelen van és a megszentelő kegyelem által mint lelkünk tápláléka Testével és Vérével a Szent Eucharishtiában. Ez a papi és a szerzetesi cölibátus értelme. Semmi érzékelhető és érzelmi vigasztalás, amelyeket Isten nagy jóságában néha megenged nekünk, nem elegendő, hogy betöltsön és meggyógyítson bennünket (létünket, lényünket), mert ezek a vigasztalások mindig elégtelenek. Ami a lélek rendjében van, az megmarad; ami az érzékek rendjében van, az átmeneti és tökéletlen. Megismétlem, a kegyelem a szentségeken keresztül jut el a hívő lélekehez. A pap cselekedetei ezt valósítják meg, az Egyház által gondosan előírt rítusok szerint. Amikor a püspök, aki a papság teljességével rendelkezik, kezét a leendő diakonusra vagy papra teszi, engedelmesen követi az előírt és jóváhagyott rítust. Amikor a pap áldást ad vagy feloldja a bűnöket, vagyis a gyónás keretében feloldozást ad, a rítussal élve követi az Egyház előírásait. Ez az engedelmesség biztonságot jelent neki és a híveknek egyaránt. Miért ne panasználna föl az ember, hogy e téren a püspöki felügyelet hiányos vagy nem is létezik?

Jézus maga figyelmeztetett bennünket: „Amikor majd látjátok a szent helyen az iszonyatos pusztulást, ... akkor, ha valaki azt mondja: «Íme, itt a Krisztus vagy amott», ne higgyétek! Álpróféták és álkrisztusok fognak fellépni, és nagy jeleket és csodákat visznek végbe, hogy megtévesszék, ha lehet, még a választottakat is. Íme, én előre megmondtam nektek” (Mt 24,15.23–25).

A.L.: Ha jól értem, a komoly lelki és szellemi felkészülés megóv a tévedéstől-tévelygéstől?

Ch.L.: Igen, ezért fontos a komoly felkészülés papoknak és világiaknak egyaránt. A Hagyomány garancia, főként ma, amikor teológiai köntösbe bújtatott fantáziálások, áll lelki könyvek, ezoterikus és szcientologista művek hemzsegenek a piacon, az angyalos könyvekről nem is szólva, hatékony médiatámogatással. Magukat katolikusnak mondó könyvkiadók, könyvkereskedők, újságírók gyakran tettestársai a rossznak. Azután különbséget kell tenni egy pápai megnyilatkozás és egy püspöki vagy püspökkari körlevél között. A tanítóhi-

vatal korábbi megnyilatkozásaira történő hivatkozások a megbízhatóság kritériumai. Minden életállapotnak megfelelő képzést kell keresni. Sok minden lehet érdekes, de nem minden szükséges az üdvösséghez. Jámbor világiak járnak teológiai kurzusokra, bibliakörökbe, de a kiskatekizmust sem ismerik.

Az intellektualista kísértés korunk fogyatkozása, épp úgy, mint ellenkezője, bármiféle reflexió vagy önképzés elutasítása. Ma az ember mindent ismerni, látni, megtapasztalni akar; a jót és a rosszat egyaránt. Mérhetetlen elbizakodottság uralja az embereket, a hívek és papok sem kivételek. Azt hiszik, minden olvasmánynak, bűn számba menő látványnak ellent tudnak állni. Film, színdarab, balett egyaránt a *voyeur* magatartásra épít, lett légyen éppenséggel opera!

A.L.: Papi élete egy részét maga mögött tudva, és az Egyház oly hányatott életét „saját bőrén” megtapasztalva, milyennek látja a katolicizmus jövőjét?

Ch.L.: Egyszerre pozitívna és negatívna. Mindaz, amit elszenvedtem, nem gyöngítette meg a hitemet, nem távolított el az Egyháztól vagy az egyháziaktól. A nehézségek inkább megerősítették a hitemet az Egyház isteni alapítását és a Krisztus által hozott új szövetség megvalósulását illetően: az áldozatban és a papságban. Krisztus áldozata az Atyjának a mi életünk áldozata Istennek. Láttam munkálkodni a sátánt, néha karnyújtásnyira, és láttam átsugározni Isten jelenlétének semmivel össze nem hasonlítható fényességét. A viharokban, melyek nem fogják kímélni Péter hajóját sem (ami elbátortalaníthat bennünket), egyre kivehetőbben megjelenik az Üdvözítő–Mégváltó Krisztus, amint azt eddig is tette szívünk sötét éjjelén, szenvedéseink vagy tévelygéseink idején.

A bátorító megújulás ellenére, amely először az Istennek szenteltek szívét érintette meg —mert az Egyház Istentől van és a pokol kapui sem vehetnek erőt rajta—, az igazságtól és a Hagyománytól olyannyira eltávolodtunk, hogy az ateizmust, a hűtlenséget, az eretnekséget, az erkölcstelenséget —s ezek globálisan jelentkeznek— a megszokott eszközökkel nehezen lehetne legyőzni. Katolikus hagyományú országaink roppant súlyos felelősséget viselnek a népek és nemzetek aposztáziája miatt, és nem tudjuk elkerülni a büntetést, pedig már a mostani is —vagyis Isten nélküli társadalomban élni az oly esendő egyháziak miatt gyöngé Egyházzal— éppen eléggé súlyos. Bizonyára lesz alkalom Isten előtt térdre hullni és irgalmáért, bocsánatáért esdekelni, „hamut szórni” a fejünkre. Akkor minden világosabb lesz, szemünkről lehull a hályog. Felkínálkozik a teljes megtérés lehetősége. A nagy megpróbáltatás során, ami eldönti a világ sorsát, a Napba öltözött Asszony, az új Éva, a Szűzanya, Betlehem, Egyiptom, Kána, a Golgota és a Pünkösdi Szent Anyja elúzi a sátánt és Szeplőtelen Szíve diadalmaskodik. Közvetítésével a habozók, a kemény szívűek, a szegény bűnösök megtérnek, Istentől bocsánatot kérnek és nyernek. A mi dolgunk erre felkészülni bizalommal és határozottsággal, erőt meríteni a kegyelmekből és siettetni azt a pillanatot, amikor az Egyház-Jegyves rátalál isteni Vőlegényére, Krisztusra, gyermekei örömére és üdvösségére.

Fordította: Török József